

RAPORT PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR DE MONITORIZARE DE CĂTRE AGENȚIA ACHIZIȚII PUBLICE ÎN ANUL 2020

În conformitate cu prevederile art. 10 lit. c) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice Agenția Achiziții Publice monitorizează conformitatea desfășurării procedurilor de achiziție publică și efectuează analiza sistemului de achiziții publice.

Scopul monitorizării:

- prevenirea și combaterea fraudelor și abaterilor de la legislația din domeniul achizițiilor publice;
- consolidarea capacităților pentru autoritățile contractante și dezvoltarea abilităților mediului de afaceri în domeniul achizițiilor publice;
- sporirea eficienței sistemului de achiziții publice.

Obiectivele monitorizării:

- evaluarea conformității desfășurării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică în vederea prevenirii și combaterii încălcării normelor privind achizițiile publice;
- identificarea neconformităților sistemice și înaintarea propunerilor de îmbunătățire a cadrului procedural și normativ din domeniu;
- diseminarea informațiilor relevante în domeniu;
- sistematizarea informațiilor pentru evaluarea funcționării sistemului național de achiziții publice și eficientizarea acestuia.

Desfășurarea activităților de monitorizare și realizarea obiectivelor stabilite este exercitată de către Direcția monitorizare din cadrul Agenției.

Procesul de identificare, prevenire și combatere a încălcării normelor privind achizițiile publice se realizează prin examinarea informațiilor, documentelor și actelor întocmite/emise de către autoritățile contractante aferente procedurilor de atribuire și de executare a contractelor de achiziție. Astfel, în vederea realizării procesului de monitorizare au fost desfășurate următoarele activități:

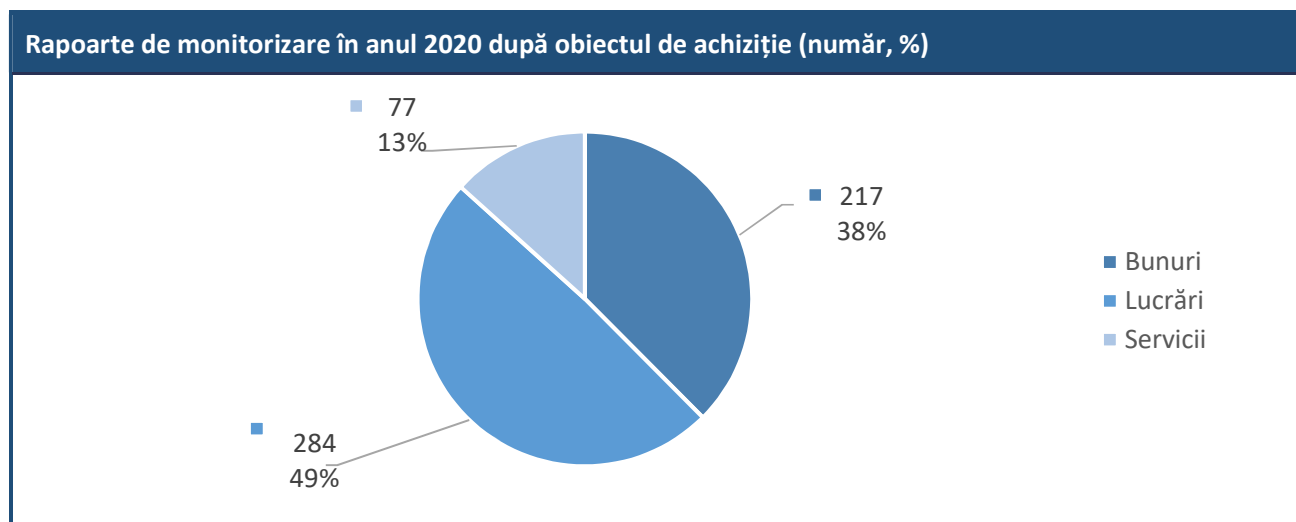
- ✓ Colectarea, înregistrarea și analiza informațiilor/documentelor publicate în cadrul sistemului informațional SIA „RSAP” (MTender) și disponibile în zona publică pe portalul guvernamental <https://mtender.gov.md>;
- ✓ Recepționarea și analiza informațiilor/documentelor transmise Agenției de către autoritățile contractante prin intermediul sistemului informațional SIA „RSAP” disponibil pe portalul guvernamental <http://etender.gov.md> – funcțional pentru procedurile de achiziție inițiate prin intermediul sistemului până la 01.10.2018 și aflate în curs de desfășurare, precum și pentru procedurile de achiziții publice de medicamente și dispozitive medicale desfășurate de către autoritatea centrală de achiziție (*conform art. 89 al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice în redacția Legii nr. 23 din 11.03.2019*);
- ✓ Recepționarea, înregistrarea și analiza informațiilor, scrisorilor și a documentelor transmise Agenției de către autoritățile contractante pe suport de hârtie sau prin intermediul e-mail-lui: bap@tender.gov.md;

Drept rezultat al activităților sus-menționate, în cazul identificării erorilor și neconformităților de ordin formal sau nesubstanțiale, Agenția a informat autoritățile contractante în vederea înlăturării neajunsurilor și/sau corectarea acestora.

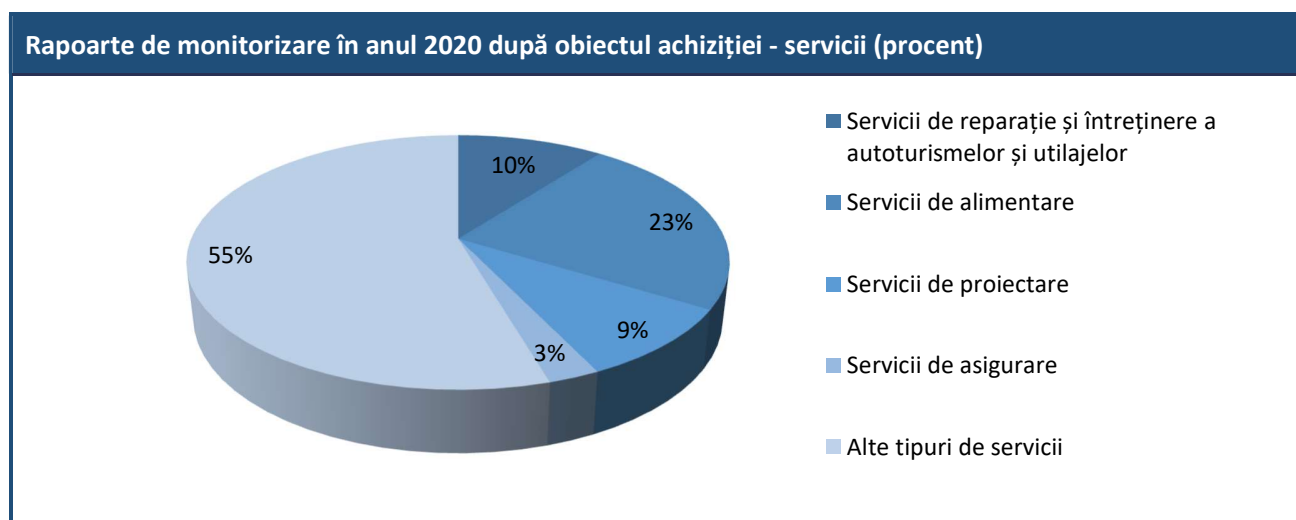
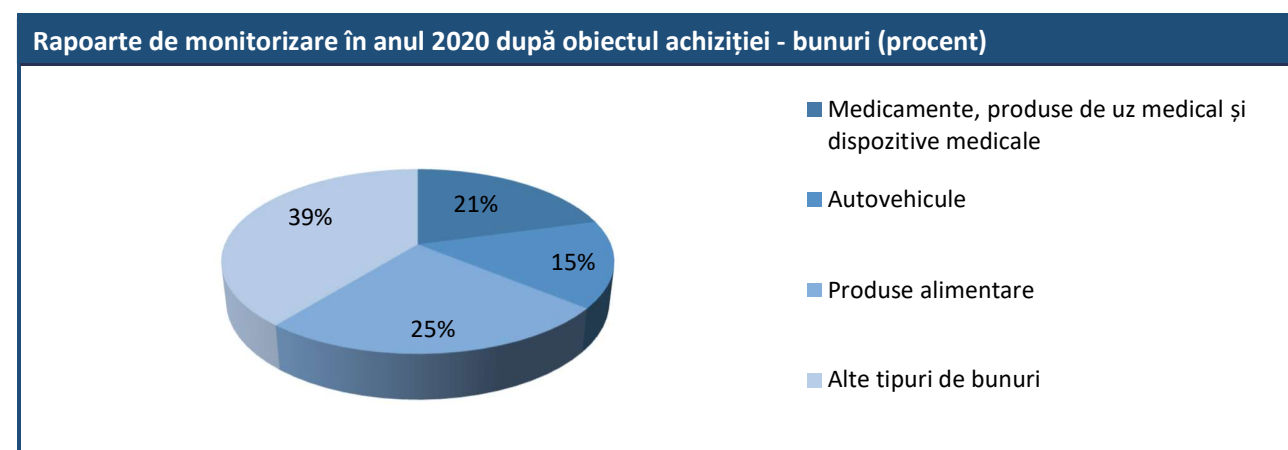
În cazul identificării abaterilor de la legislație și încălcarea principiilor achizițiilor publice, Agenția a întocmit rapoarte de monitorizare și a informat autoritățile contractante referitor la constatările depistate și soluțiile de remediere. Rapoartele de monitorizare individuale sunt transmise cu titlu de recomandare, care nu exonerează de răspundere autoritățile contractante în raport cu acțiunile și deciziile adoptate de acestea în procesul de atribuire și/sau modificare a contractelor de achiziție publică, precum și în legătură cu executarea contractului

de achiziție publică în conformitate cu legislația în vigoare. Ulterior, la procedurile de achiziție publică pentru care au fost întocmite rapoarte de monitorizare, acțiunile întreprinse de către autoritățile contractante au fost supravegheate de către Agenție.

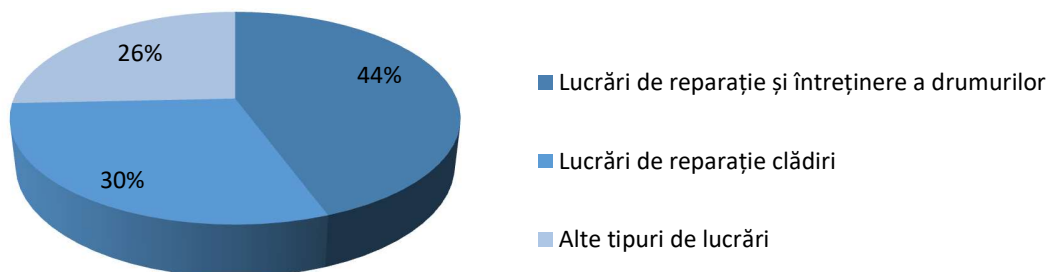
Pentru perioada anului 2020 au fost întocmite **578** rapoarte de monitorizare, după cum urmează în diagramă:

Rapoartele de monitorizare întocmite după obiectul achiziției, se detaliază conform următoarelor diagrame:

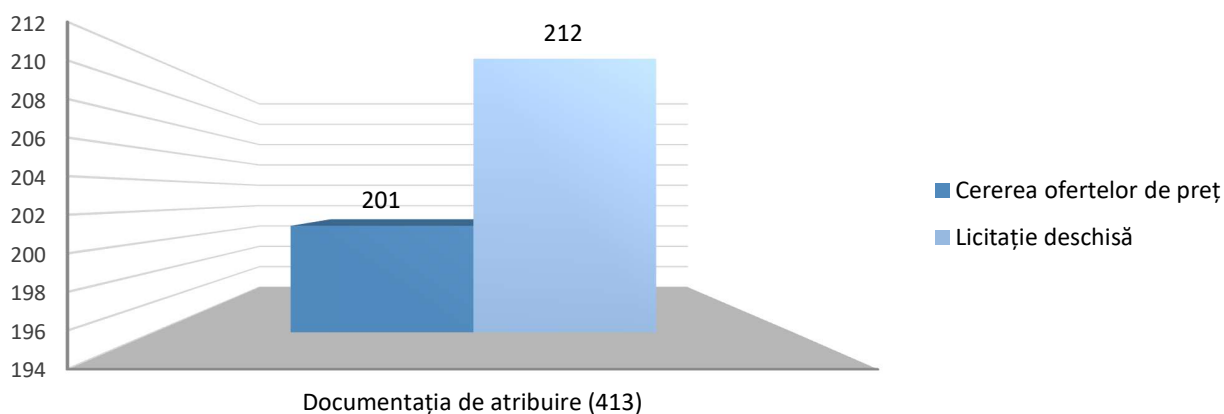
Rapoarte de monitorizare în anul 2020 după obiectul achiziției - lucrări (procent)

Referitor la etapa de inițiere a procedurilor de achiziție, activitatea de monitorizare constă în verificarea conformității documentelor întocmite de către autoritățile contractante aferente procedurilor de achiziție (anunțuri de participare, documentația de atribuire, caietul de sarcini, DUAE ș.a. documente aferente). La această etapă se evaluează corectitudinea stabilirii cerințelor de calificare, criteriilor de atribuire, a specificațiilor tehnice conform prevederilor legislației, respectarea regulilor de transparență, a termenilor de publicare ș.a.

Drept urmare, pentru neajunsurile/abaterile depistate în documentațiile de atribuire, în perioada raportată au fost întocmite **413** rapoarte de monitorizare (ceea ce constituie 71 % din totalul rapoartelor întocmite), după cum urmează în diagramă:

Rapoarte de monitorizare în anul 2020 privind documentațiile de atribuire, după tipul procedurii (număr)

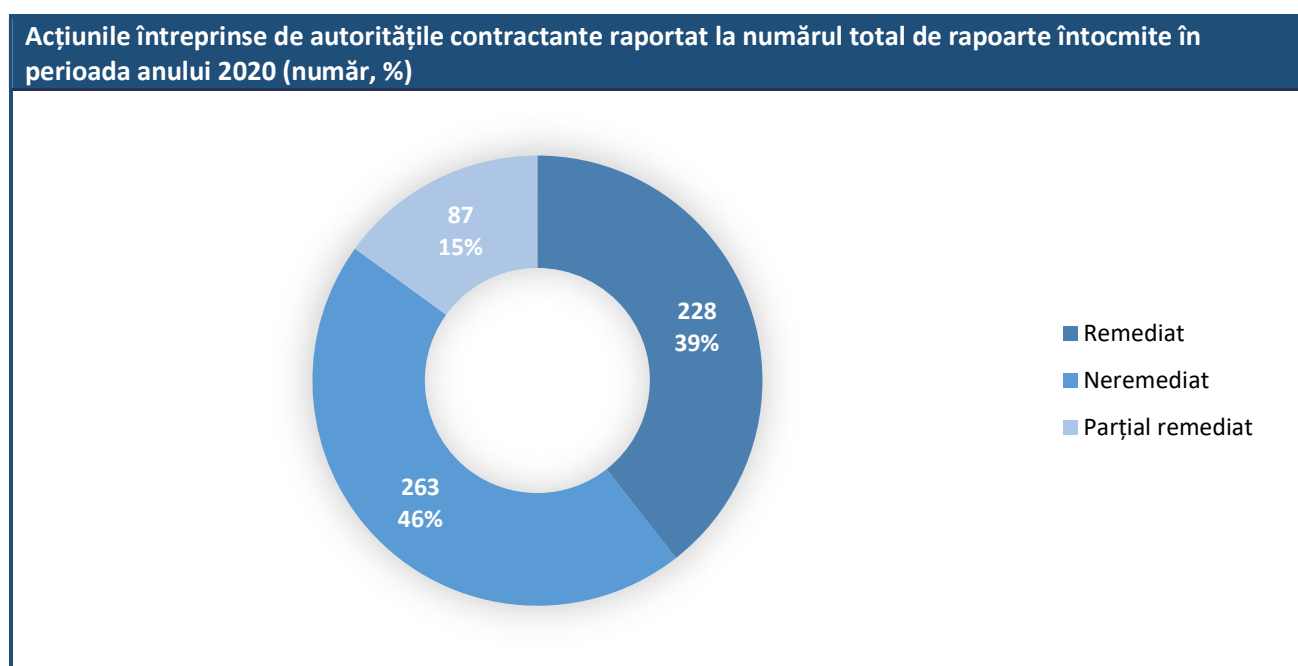

Cele mai frecvente abateri depistate la etapa de inițiere a procedurilor de achiziție monitorizate sunt prezentate în **Tabelul nr. 1**.

Cât privește rezultatele procedurilor de achiziție publică, activitatea de monitorizare constă în verificarea conformității desfășurării procedurii de achiziție și evaluarea corectitudinii deciziilor autorităților contractante referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică sau de anulare a procedurii de achiziție (verificarea ofertelor operatorilor economici și corespunderii cu cerințele obligatorii stabilite în documentația de atribuire, respectarea cerințelor aferente comunicării, verificarea motivelor de descalificare/respingere a ofertelor sau de anulare a procedurii de achiziție, respectarea principiilor achizițiilor publice, etc). De asemenea, Agenția monitorizează procesele de modificare a contractelor de achiziție publică și de respectare a normelor legislative în cazul achizițiilor suplimentare.

Potrivit legislației din domeniu, procedurile de achiziție publică se desfășoară cu utilizarea Documentului Unic de Achiziție European. Respectiv, pentru realizarea monitorizării conformității desfășurării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică Agenția Achiziții Publice are acces limitat la documentele aferente ofertelor operatorilor economici (documentele de calificare și selecție) prezentate prin intermediul SIA „RSAP” (MTender), precum și a altor informații/documente aferente procesului de examinare, evaluare și comparare a ofertelor. În acest fel, monitorizarea se realizează în baza documentelor disponibile în cadrul sistemului electronic care nu permit realizarea unei monitorizări complete a legalității acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante (cum ar fi calificarea operatorilor economici și corectitudinea deciziei de atribuire a contractelor de achiziție publică) sau omisiunile acestora. Cu toate acestea, în perioada raportată au fost întocmite **165** rapoarte de monitorizare (ceea ce constituie 29% din totalul rapoartelor întocmite) referitor la rezultatele procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică sau de modificare a acestora. Cele mai frecvente abateri depistate la etapa de inițiere a procedurilor de achiziție monitorizate sunt prezentate în **Tabelul nr. 1**.

Ulterior, au fost supravegheate acțiunile întreprinse de către autoritățile contractante urmare a recepționării rapoartelor de monitorizare. Rezultatul acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante este prezentat în diagrama de mai jos, iar o informație mai detaliată este reflectată în **Tabelul nr. 2**:

Drept urmare, se constată că pentru perioada anului 2020, doar pentru **39 %** dintre procedurile de achiziție desfășurate cu diverse abateri de la legislație, neajunsurile depistate au fost înlăturate în totalitate. Celelalte proceduri de achiziție au fost finalizate cu abateri de la prevederile legale, corespunzător, fiind afectat întregul proces de derulare a procedurii de achiziție și încălcarea principiilor achizițiilor publice.

Tabelul 1. Cele mai frecvente abateri de la legislație din domeniul achizițiilor publice în perioada anului 2020

Nr.	Abateri	Număr de proceduri
1	DUAЕ incomplet sau completat necorespunzător	131
2	Cerințele din invitația/anunțul de participare, DUAЕ și/sau documentația de atribuire nu sunt corelate	103
3	Atribuirea contractelor operatorilor economici necalificați sau care nu corespund cerințelor stabilite	85

4	Documentația de atribuire incompletă sau completată necorespunzător	83
5	Nerespectarea termenilor de depunere a ofertelor de la data publicării anunțului (zile depline)	81
6	Necompletarea, completarea defectuoasă sau discriminatorie a cerințelor în anunțul de participare sau documentația de atribuire	68
7	Nepublicarea planurilor de achiziții pe pagina web a autorității contractante, inclusiv a modificărilor operate în acesta	59
8	Lipsa referințelor privind utilizarea licitației electronice în cazurile prevăzute de legislație	57
9	Lipsa numărului minim de ofertanți prevăzut pentru fiecare procedură	51
10	Neîntocmirea și nepublicarea anunțurilor de intenție în B.A.P.	42
11	Nerespectarea prevederilor legale privind criteriul de atribuire aplicat	38
12	Nerespectarea cerințelor privind semnarea electronică a ofertelor	32
13	Documentația standard utilizată nu corespunde obiectului de achiziție și/sau tipului de procedură	29
14	Nerespectarea prevederilor legale privind cerințele de calificare	25
15	Lipsa DUAE	24
16	Lipsa documentației de atribuire	23
17	Nerespectarea temeiurilor de anulare a procedurii de achiziție conform art.71 din legea 131/2015 privind achizițiile publice	19
18	Nerespectarea regulilor privind descrierea bunurilor, lucrărilor, serviciilor	19
19	Lipsa invitației/anunțului de participare	17
20	Termenul de deschidere a ofertelor și/sau de lansare a licitației electronice stabilit în afara programului de muncă (program de noapte)	14
21	Nerespectarea prevederilor legale privind garanția de bună execuție	10
22	Divizarea procedurilor de achiziție publică	9
23	Informația din sistemul electronic nu corespunde cu informația indicată în decizia de atribuire/darea de seamă	8
24	Includerea datelor neveridice în decizia de atribuire/darea de seamă	8
25	Nerespectarea prevederilor legale privind garanția pentru ofertă	6
26	Utilizarea criteriilor de atribuire cu includerea unor factori de evaluare nerelevanți și/sau necuantificabili și/sau fără precizarea algoritmului de calcul	5
27	Altele	29

Tabelul 2. Rezultatul acțiunilor întreprinse de către autoritățile contractante urmare a rapoartelor de monitorizare în perioada anului 2020

Acțiunile întreprinse	Documentația de atribuire		Rezultatele procedurii de atribuire/ modificare a contractelor		Total	
	număr	%	număr	%	număr	%
1	2	3	4	5	6	7
Remediat	186	45	42	26	228	39
Neremediat	160	39	103	62	263	46
Parțial remediat	67	16	20	12	87	15
Total	413	100	165	100	578	100

Monitorizarea modificărilor contractelor de achiziții publice

Monitorizarea procedurilor de achiziție publică se reflectă inclusiv asupra proceselor de modificare a contractelor de achiziții publice încheiate și aflate în etapa de executare.

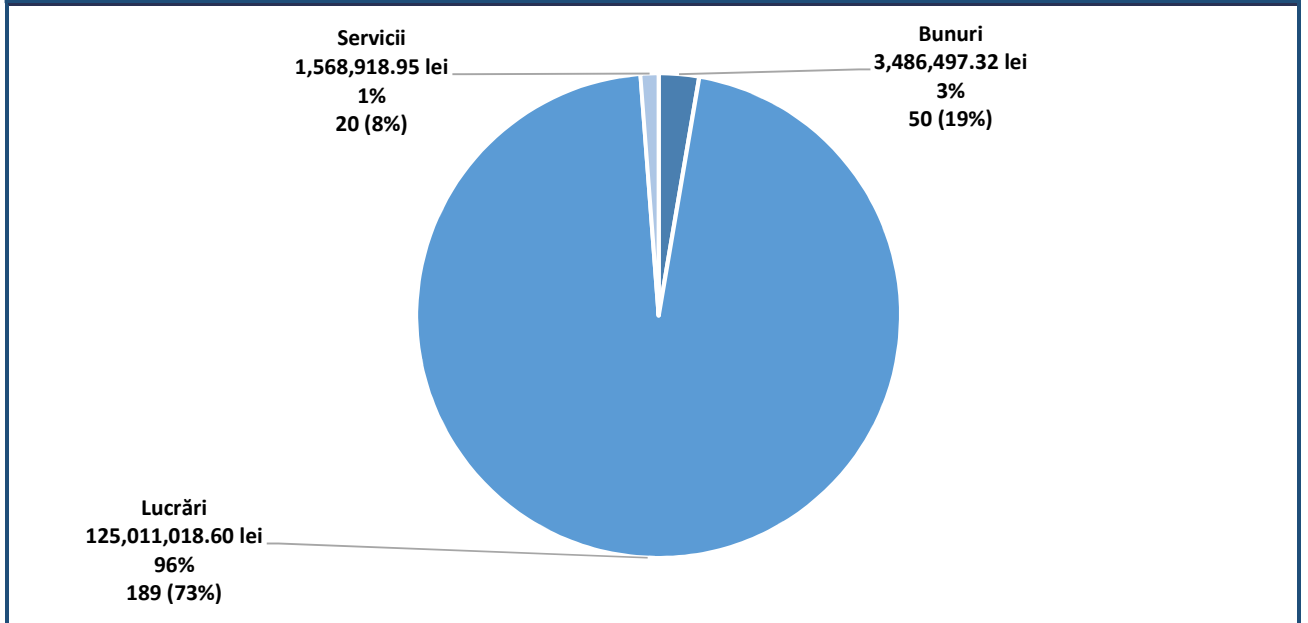
Astfel, pe parcursul anului 2020 Agenția a examinat toate deciziile grupurilor de lucru de modificare a contractelor de achiziții publice expediate de către autoritățile contractante. Drept urmare, Agenția a constatat admiterea numeroaselor încălcări ale normelor privind achizițiile publice din partea autorităților contractante, încălcări care pot fi catalogate drept grave, corespunzător, fiind afectat procesul de derulare a procedurii de achiziție, precum și încălcarea principiilor achizițiilor publice.

În rezultatul examinării documentelor recepționate de la autoritățile contractante, Agenția a constatat modificarea nejustificată a contractelor de achiziții publice prin încheierea acordurilor adiționale, în lipsa unui temei juridic și în lipsa argumentelor de rigoare referitor la necesitatea operării modificărilor.

S-a constatat că cele mai multe decizii neîntemeiate de modificare a contractelor de achiziții (80%) se referă la achiziția suplimentară de bunuri/lucrări/servicii, respectiv, cu majorarea valorii contractelor de achiziții publice. Însă aceste modificări sunt operate în lipsa prezentării argumentelor și a dovezilor justificative ce ar demonstra necesitatea modificării contractelor de achiziții publice, apariția situațiilor imprevizibile, precum și încadrarea în situațiile prevăzute la pct. 76 alin. (7) al Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015.

Prin urmare, în perioada anului 2020 Agenția a constatat că **259** decizii ale grupurilor de lucru privind modificarea contractelor de achiziții publice au fost neîntemeiate și cu încălcarea prevederilor legale, cele mai multe fiind pentru achizițiile publice de lucrări (cca 73%), iar valoarea totală a modificărilor prin majorarea nejustificată a contractelor de achiziții publice încheiate a constituit **130,066,434.87 lei**:

Numărul deciziilor de modificare a contractelor de achiziții publice respinse și valoarea modificărilor

În cadrul realizării atribuției de monitorizare a procesului de modificare a contractelor de achiziții publice, Agenția Achiziții Publice a solicitat autorităților contractante prezentarea suplimentară a argumentelor de rigoare, justificate temeinic cu privire la modificările contractuale efectuate, inclusiv, fără procesarea informațiilor privind acordurile adiționale încheiate în cazul în care informațiile solicitate nu au fost prezentate, aceasta fiind unica pârghie a Agenției de a nu admite delapidarea ilegală a fondurilor publice.